

Pròleg d'En Jordi Bilbeny a la nova edició de la Brevíssima Relació de la Destrucció de la Història

Autor: Jordi Bilbeny

Data de publicació: 01-04-2014

Quinze anys després que Els Llibres del Set-Ciències publicuessin l'òpera prima d'En Bilbeny en el tema colomà i americà, ara Librooks en treu una nova edició. Us oferim el pròleg de l'autor perquè comenceu a fer salivera.

EL LUXE DE REEDITAR LA BREVÍSSIMA 15 ANYS DESPRÉS O SABER DEL CERT QUE RECUPERAR EL PASSAT DEPÈN TAMBÉ DE TU

Quan al novembre del 1998, mercès a l'esforç i la convicció dels amics arenyencs d'Els Llibres del Set-ciències, va aparèixer aquest llibre, es va tancar de cop i volta la meva peregrinació de quasi cinc anys per les editorials catalanes a la recerca d'editor. En Joan Dulsat i En Quim Cucurull, que llavors regentaven plegats la llibreria d'El Set-ciències, on anava sovint per raó de les meves compres llibresques, es van convertir en els confessors de les frustrants peripècies editorials que m'anaven esdevenint. No sé si per commiseració, perquè es van adonar que un llibre com el meu no podia quedar inèdit o perquè van ensumar negoci on totes les altres editorials només hi veien pors, problemes o menyspreu, el cert és que, malgrat i ser una petita editorial de temes locals, van decidir publicar la meua Brevíssima Relació de la Destrucció de la Història. Jo tenia 37 anys.

El llibre apareixia amb una "Nota dels editors" que exposava sense embuts: "La manipulació de la història ha estat constant, ha estat i és l'arma que té el vencedor per justificar el seu domini; és l'arma de futur per assentar les bases del seu nacionalisme; és l'arma més mortífera, és la que realment aniquila els pobles. Els pobles sense història són morts". Una autèntica declaració d'intencions. I hi afegien: "Com a llibreters i editors volem ajudar tots aquells que tinguin alguna cosa a dir a favor de mantenir viva la història del nostre poble. És per això que, amb aquest llibre d'en Jordi Bilbeny, encetem una nova col·lecció, «Memòria Històrica», per no deixar-nos vèncer, ni com a homes ni com a poble".

És cert. La història ni és neutra ni apolítica. I la nostra història a mans dels nostres multiseulars exterminadors, per més educadament i acadèmica que ens hi hàgim volgut aproximar, s'havia convertit en una arma de destrucció intel·lectual massiva. No es pot pensar sobre premisses falses. Ni es pot estudiar una història manipulada i tergiversada fins a la nàusea, com si fos l'única veritat possible, perquè llavors ens convertim en uns éssers programats i teledirigits pel govern espanyol cap a l'autocomplaença o cap al propi avergonyiment. Ens convertim en una perllongació del nostre aniquilament. I aquest era un perill que ni jo ni els amics d'El Set-Ciències no volíem córrer de cap de les maneres. Més ben dit: aquest era un perill que volíem combatre de tot en tot "per no deixar-nos vèncer ni com a homes ni com a poble".

No sé si el llibre ho va aconseguir ni gaire ni molt ni gens. Però alguna cosa es va començar a moure a partir d'aleshores. La Mariantònia Grau, que havia estat professora meua de llengua catalana a l'Institut Bisbe Sivilla, de Calella, el va llegir. La va impressionar i el va regalar al seu germà David, que es dedicava a temes audiovisuals i que havia dirigit algun curt amb molt d'èxit, amb l'esperança que li fes alguna mena d'efecte. En va sorgir un guió i un documental que han vist milers de catalans i que ha fet caure la bena dels ulls als qui encara creien que la història l'escriu el dit incòlume d'una divinitat objectiva, justa i asexualada. En el moment d'escriure aquestes paraules introductòries, s'han fet quatre edicions del llibre i hi ha també quatre documentals sobre la meua recerca, que –no cal dir-ho– han fet servir la Brevíssima com a clau de volta del seu discurs fílmic.

Amb tot, continua havent-hi veus que em desqualifiquen i desqualifiquen el llibre acusant-lo de pura "ciència ficció". Si això podia tenir una justificació a l'any 98 o, fins i tot, durant els primers anys del 2000, avui, després dels documentals que us deia, de les desenes d'articles que els han anat acompanyat, de cinc llibres més sobre el tema, d'infinitud de conferències pronunciades arreu del país, de la creació de l'Institut Nova Història i del seu web, que ha fet d'altaveu imponderable de les meves recerques i de les recerques de més d'una quarantena de col·laboradors, aquest menyspreu només es pot sostenir amb grans dosis d'ignorància. Perquè no es pot negar de cap de les maneres que hi va haver una censura d'estat; que aquesta censura va afectar els llibres i, molt particularment, els llibres d'història, entre els quals s'hi compten els d'història de Catalunya. Negar això és negar el rovell dels fets i, per tant, l'essència mateixa del coneixement. Hi ha les lleis, les cèdules, les pragmàtiques, les reials ordres. Hi ha els canvis que s'observen entre edició i edició. Els retocs barroers i tendenciosos del text, que no es poden atribuir a simples badades del copista o de l'impressor. Però, a més a més, hi ha la nostra història. Aquella història que ningú no consulta ni ningú no comenta, perquè –diuen– no s'acorda amb la història oficial. De la contrastació de les lleis i els retocs amb les restes que s'han preservat en els nostres llibres i documents poc o gens manipulats, en sorgeix aquest llibre.

En passat uns quants anys i ha aparegut moltíssima informació nova. La darrera, el llibre de l'Enric Guillot, Descoberta i Conquesta Catalana d'Amèrica, editat també per Libbooks, que evidencia d'una forma escruixidora i sense pal·liatius possibles, les conquestes catalanes, no tan sols a Amèrica, sinó arreu del món, a través del senyal de possessió de Catalunya que trobem en moltíssims mapes dels segles XV, XVI i XVII. L'embrió d'aquest llibre monumental també el trobareu dins d'aquesta Brevíssima, on dedico un capítol sencer a exposar que si trobem l'escut de Catalunya a les terres americanes i les banderes catalanes a les tres caravel·les és només perquè les terres del Nou Món es van incorporar a la Nació Catalana i perquè els seus descobridors i conqueridors eren catalans. Ja no val continuar xiulant, mirant cap a un altre costat o a terra, fixament, amb el dit al nas. De res no ha de servir l'insult, la befa, el sarcasme, la riota, el silenci, l'arraconament, l'obliteració, ni totes les filigranes del fanatisme. Els fets són els fets i no canviaran per més que hom baladregi, censuri o amenaci silenci.

Jo crec que la història és una disciplina intel·lectual que exigeix un rigor i una dedicació ingents. Els fets, els textos i els documents no es poden acceptar amb els ulls clucs pel sol fet que sempre els hem comprès així. Cal contrastar les fonts. Però, majorment, cal pensar. Llegir és més que rellegir. Llegir és pensar. I llegir la història és pensar la història. Sense concessions. Sense voler quedar bé. Sense angúnies a perdre no sé quina mena de posició o prestigi. Amb aquest llibre, el meu primer llibre sobre el tema de la censura aplicada a la nostra història, però en relació a la descoberta d'Amèrica, vaig procurar ser honest i dir la realitat amb les mínimes distorsions de què vaig ser capaç. Sense por, amb el cap ben alt i amb una informació vastíssima al darrera que avala el que dic. Aquest novembre ha fet 15 anys d'aquella primera Brevíssima. Si durant tot aquest temps no vas poder llegir el llibre, perquè no et va cridar l'atenció un tema així, perquè s'havia exhaurit o perquè ni tan sols sabies que hi era, ara ho pots fer amb tota tranquil·litat i serenor mental. No és un llibre només d'història. Parla de mi i de tu. Parla de tots nosaltres i de l'intent premeditat de reduir el nostre cervell i el nostre cor a la mínima expressió. Et convido a llegir-lo com un viatge cap al teu interior. Perquè només així seràs capaç d'adonar-te de l'autèntica dimensió del jo, consubstancial al batec del nostre poble, de la seva gent, de les seves gestes, de la seva memòria. I llavors –potser– comprendràs, com a mi m'ha esdevingut, que recuperar el passat depèn també de tu.

Jordi Bilbeny

El Barracar, Arenys de Munt,

Novembre del 2013